

Sygn. akt III Ca 1200/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Leszek Dąbek (spr.)

Sędziowie: SO Aleksandra Janas

SO Anna Hajda

Protokolant: Wioletta Matysiok

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23 września 2014r.

sprawy z wniosku I. K.

z udziałem W. K.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 15 maja 2013r., sygn. akt I Ns 484/09

I. zmienić zaskarżone postanowienie:

1. w punkcie 1. o tyle, że wskazane w nim prawo własności lokalu mieszkalnego posiada wartość 96.000 zł (dziewięćdziesiąt sześć tysięcy złotych),

2. w punkcie 2. w ten sposób, że dokonać podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania i w jego wyniku przyznać:

a) **wnioskodawczyni środki zgromadzone na rachunku A. Otwartego Funduszu Emerytalnego (...) nr (...) w wysokości 40.481,80 zł (czterdzieści tysięcy czterysta osiemdziesiąt jeden złotych osiemdziesiąt groszy),**

b) **uczestnikowi postępowania:**

- własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Gliwicach prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem we wspólnych częściach budynku i prawa wieczystego użytkowania gruntu objętych księgą wieczystą Sądu Rejonowego w Gliwicach nr (...),**
- lodówkę marki P. o wartości 500 zł (pięćset złotych),**
- telewizor marki G. o wartości 400 zł (czterysta złotych),**
- magnetowid marki P. o wartości 350 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych),**
- kino domowe marki A. o wartości 350 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych),**

- *wieżę marki P. o wartości 400 zł (czteryście złotych),*

3. *w punkcie 4. w ten sposób, że w miejsce zasądzonej w nim spłaty zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni dopłatę w kwocie 28.759,10 zł (dwadzieścia osiem tysięcy siedemset pięćdziesiąt dziewięć złotych dziesięć groszy), płatną w terminie miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w jej płatności,*

4. *w punkcie 5. w ten sposób, że zobowiązać wnioskodawczynię do opuszczenia, opróżnienia i wydania uczestnikowi postępowania nieruchomości wskazanej w punkcie 1. zaskarżonego postanowienia w stanie wolnym od osób i rzeczy w terminie miesiąca od uprawomocnienia się postanowienia,*

5. *w punkcie 7. i 8. przez ich uchYLENIE;*

II. *oddalić apelację w pozostałej części;*

III. *oddalić wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie na jej rzecz od uczestnika postępowania zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;*

IV. *nakazać pobrać od wnioskodawczyni i uczestnika postępowania na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach kwoty po 1.367,55 zł (tysiąc trzysta sześćdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt pięć groszy) z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym.*

SSO Anna Hajda SSO Leszek Dąbek SSO Aleksandra Janas

Sygn. akt III Ca 1200/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni I. K. żądała dokonania podziału majątku wspólnego zgromadzonego w trakcie małżeństwa z uczestnikiem postępowania W. K., w skład którego wchodzi nieruchomość gruntowa zabudowana budynkiem mieszkalnym położonym przy ul. (...) w G., żądając przyznania jej tę nieruchomość za stosowną spłatą na rzecz uczestnika postępowania oraz „obciążenia stron kosztami postępowania”.

Uczestnik postępowania W. K. poparł wniosek co do zasady oraz wnosił o ustalenie, że w skład majątku wspólnego oprócz nieruchomości położonej przy ul. (...) w G. wchodzi: samochód osobowy marki M. (...) nr rej. (...) rok prod. 1993, środki zgromadzone na rachunkach (...) U. Polska OFE, telewizor G., lodówka Polar, magnetowid G., kino domowe A., 2 wieże P.. Domagał się przyznania mu na własność nieruchomości a wnioskodawczyni pozostałych składników majątku wspólnego - z ewentualnym obowiązkiem spłaty oraz ustalenia, że poczynił on nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny.

Sąd Rejonowy w Gliwicach w postanowieniu z dnia 15 05 2013r. ustalił,

że w skład majątku wspólnego I. K. i W. K. wchodzi: własność lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w G. przy ul. (...), o urzędzonej księdze prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Gliwicach pod nr (...) wraz z udziałem we wspólnych częściach budynku i prawa wieczystego użytkowania gruntu objętych księgą wieczystą tutejszego Sądu nr (...), podane w sentencji oraz środki zgromadzone na rachunku A. Otwartego Funduszu Emerytalnego (...) nr (...) w wysokości 40.481,80 zł. Dokonał podziału majątku wspólnego przyznając wnioskodawczyni wszystkie przedmioty majątkowe zaliczone w poczet majątku wspólnego, oddalił wniosek uczestnika postępowania W. K. o rozliczenie nakładów poczynionych z jego majątku osobistego na majątek wspólny, zasądził od wnioskodawczyni I. K. na rzecz uczestnika postępowania W. K. spłatę w kwocie 73.240,90 zł, płatną w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia

wraz z odsetkami ustawowymi w razie zwłoki w płatności. Zobowiązał uczestnika postępowania W. K. do opuszczenia, opróżnienia i wydania nieruchomości opisanej powyżej w stanie wolnym od osób i rzeczy w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia oraz orzekł o kosztach postępowania.

Orzeczenie zaskarżył **uczestnik postępowania W. K.**, który wnosił o jego zmianę, przez:

- ustalenie, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi również samochód marki M. (...) nr rej. (...) rok prod. 1993 o wartości nie niższej niż 5.400 zł,
- dokonania podziału majątku wspólnego w ten sposób, że własność lokalu położonego w G. przy ul. (...) przyznać uczestnikowi postępowania,
- ustalenia, że poczynił on na majątek wspólny nakłady z majątku osobistego w kwocie 85.255 zł (69.000 zł stanowi 66% obecnej wartości mieszkania + 16.255 zł z tytułu nakładów na remonty),
- zasądzenia od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwoty 4.293 zł (104.000 zł – 68.640 zł – 8.127 zł = 27.233 zł – 22.940 zł) stanowiącej różnicę między wzajemnymi spłatami stron, a z ostrożności procesowej w razie nieuwzględnienia nakładów poczynionych przez uczestnika postępowania, zasądzenia od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwoty 32.760 zł płatną w terminie najwyżej 1 tygodnia od dnia prawomocności orzeczenia,
- zobowiązania do opróżnienia przez wnioskodawczynię przedmiotowego lokalu i wydania go uczestnikowi postępowania w stanie wolnym od osób i rzeczy, orzeczenia o braku uprawnienia wnioskodawczyni do lokalu socjalnego,
- obciążenia wnioskodawczyni kosztami postępowania.

Zarzuciła, że przy ferowaniu postanowienia popełniono błędy w ustaleniach faktycznych polegające na :

- pominięciu przy ustaleniu składników majątku wspólnego stron samochodu marki M. (...) nr rej (...) rok prod. 1993 o wartości nie niższej niż 5.400 zł, gdy zgromadzony materiał dowodowy wskazuje, że samochód ten został nabyty w przeważającej mierze z majątku wspólnego małżonków, natomiast rzekoma darowizna poczyniona przez świadka I. J. na rzecz tylko wnioskodawczyni, o ile w ogóle miała miejsce, to stanowiła nakład z jej majątku osobistego na majątek wspólny stron,
- przyjęciu, iż nieruchomość położona w G. przy ul. (...) została nabyta i wyremontowana w całości ze środków pochodzących z majątku wspólnego stron, a nie ze środków pochodzących z darowizny uczynionej przez M. K. (1) na rzecz W. K., mimo że materiał dowodowy wskazuje, że małżonkowie I. i W. K. nie dysponowali odpowiednimi środkami pieniężnymi na zakup i remont przedmiotowej nieruchomości jak również potwierdza pochodzenie środków na jej zakup z darowizny uczynionej przez ojca uczestnika postępowania,

Ponadto zarzucił, że naruszono prawo procesowe regulację art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

- przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i całkowicie bezkrytyczne uznanie za wiarygodne zeznań wnioskodawczyni oraz świadków G. J., Inny J., M. K. (2), Z. H. mimo wzajemnej niespójności, a wręcz rozbieżności i ogólnikowości w kwestiach istotnych dla meritum sprawy, a także mimo ich sprzeczności ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, jednocześnie pozbawienia waloru wiarygodności zeznań uczestnika postępowania E. K., Z. K., J. M. i U. J., mimo że zeznania tych osób były wewnętrznie spójne, wzajemnie korelujące, obszernie i szczegółowe tak co do kwestii istotnych w sprawie jak i tych ubocznych, a jednocześnie znajdowały oparcie w zgromadzonej dokumentacji i zeznaniach innych świadków,
- przyjęcie, że uczestnik postępowania od ponad 10 lat na stałe przebywa za granicą

i ma zaspokojone potrzeby mieszkaniowe w Holandii, gdy tymczasem ustalenia Sądu i w tym zakresie są całkowicie sprzeczne ze zgromadzonym materiałem dowodowym, z którego wynika obecna konieczność pobytu w Holandii celem rehabilitacji, zakończenia leczenia i uzyskania odszkodowania,

- przyjęcie, że uczestnik postępowania nie ma możliwości finansowych spłacenia wnioskodawczyni, gdy stoi to w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym w postaci przede wszystkim umowy pożyczki zawartej pomiędzy uczestnikiem a E. K., wyciągiem z konta bankowego E. K., zeznaniem uczestnika o uzyskanym już częściowym odszkodowaniu jak i wcześniejszym stanowiskiem samego Sądu cofającego zwolnienie uczestnika od kosztów sądowych na skutek jego oświadczenia o posiadanych środkach z tytułu wypłaty w ostatnich miesiącach części odszkodowania, a także przez pominięcie wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego o możliwości i łatwości pozyskiwania pożyczek bez konieczności legitymowania się dochodami

Z ostrożności procesowej zarzucał, że naruszono regulacje art. 510 § 2 k.p.c.

oraz art. 14 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy (...) z dnia 21 06 2001r. poprzez ich niezastosowanie i niezawiadomienie Gminy G. jako interwenienta ubocznego o toczącym się postępowaniu oraz niezawarcie w orzeczeniu rozstrzygnięcia w przedmiocie lokalu socjalnego mimo takiego obowiązku wynikającego z powołanego przepisu.

Wnioskodawczyni I. K. domagała się oddalenia apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz od uczestnika postępowania kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował wniosek a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną orzeczenia mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna, zgodna z zasadami doświadczenia życiowego i mieści w granicach swobodnej oceny dowodów i dlatego Sąd odwoławczy w całości ja podziela.

W szczególności prawidłowe są kwestionowane w apelacji ustalenia dotyczące źródeł finansowania nabycia przez wnioskodawczynię i uczestnika postępowania nabycia przedmiotowego prawa własności lokalu, przeprowadzonych w nim remontów

oraz nabycia przez wnioskodawczynię samochodu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Przedmiotowe prawo własności lokalu zostało nabyte przez wnioskodawczynię i uczestnika postępowania w dniu 25 11 1999r. w czasie trwania ich związku małżeńskiego za kwotę 9.161zł i od czasu jego zawarcia do chwili zawarcia umowy nabycia przez nich tego prawa upłynął okres ponad 12 lat (małżeństwo zostało zawarte w dniu 8 08 1987r.).

W tym czasie wnioskodawczyni i uczestnik postępowania pracowali zawodowo i osiągalni dochody, z których byli w stanie zgromadzić środki finansowe na zakup tego prawa.

W akcie notarialnym zakupu przez nich tego prawa zamieszczono oświadczenie, że zostało ono nabyte z ich majątku wspólnego, co w połączeniu z powyższym rodzi uzasadnione domniemanie faktyczne (art. 231 k.p.c.), iż środki finansowe przeznaczone na jego nabycie pochodziły z majątku wspólnego wnioskodawczyni

i uczestnika postępowania.

W toku postępowania nie zostało ono skutecznie podważone przez uczestnika postępowania, w szczególności nie czyni treść pisma opatrzonego datą 25 11 1999r. oraz zeznania przywołanych w apelacji świadków i uczestnika postępowania.

Jak trafnie bowiem wskazał Sąd Rejonowy biegły sądowy prof. T. W. w sporządzonej przez niego opinii wykluczył, iż widniejący pod pismem opatrzonym datą 25 11 1999r. podpis M. K. (3) został złożony później i opinie tę podtrzymał w toku postępowania odwoławczego.

Pośrednio potwierdza to również zakresu prac remontowych przeprowadzonych w przedmiotowym lokalu po jego nabyciu, który jest tożsamy z zakresem prac remontowych wyszczególnionych w powyższym piśmie, co dodatkowo wskazuje na to, iż pismo to zostało sporządzone po ich przeprowadzeniu.

Zeznania przywołanych w apelacji świadków, jakkolwiek są wewnętrznie spójne i korelują z sobą – na co słusznie zwraca apelacja – to pochodzą od członków rodziny uczestnika postępowania, bądź osób towarzysko bliskich skarżącemu i co należy podkreślić pozostają w oczywistej sprzeczności z informacjami zawartymi we wskazanych powyżej źródłach dowodowych, co czyni to te zeznania w tej części niewiarygodnymi.

Z podobnych względów prawidłowe są także ustalenia dotyczące źródeł sfinansowania remontów w przedmiotowym lokalu.

Ustalenia dotyczące środków finansowych z których doszło do nabycia przez wnioskodawczynię samochodu marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) mają oparcie we informacjach zawartych wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia źródłach dowodowych, których wiarygodność nie została w toku postępowania skutecznie podważona.

W oparciu niekwestionowaną przez wnioskodawczynię i uczestnika postępowania opinię biegłej T. K. z dnia 15 02 2014r. oraz złożone przez nich przed zamknięciem rozprawy oświadczenia zmieniono ustalenia Sądu Rejonowego dotyczące wartości przedmiotowego prawa własności do lokalu, ustalając, iż posiada ono obecnie wartość 96.000zł, a w oparciu o złożone w toku postępowania zeznania uczestnika postępowania i informacje bankowe ustalono, iż powrócił on do Polski,

gdzie w chwili obecnej mieszka, nie dysponuje prawem do innego mieszkania oraz posiada środki finansowe, z których jest w stanie spłacić wnioskodawczynię.

Z tych też względów Sąd odwoławczy z powyższą modyfikacją przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

W ich świetle dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna jest prawidłowa w części dotyczącej składu majątku wspólnego oraz zasadności wniosku skarżącego

o rozliczenie nakładów z jego majątku odrębnego na majątek wspólny.

Ma ona oparcie w prawidłowo zastosowanych przepisach prawa wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku i Sąd odwoławczy w tej części ocenę prawną Sądu pierwszej instancji w całości podziela i przyjmuje za własną (orzecz. SN z dn. 26 04 1935r. III C 473/34, ZB. Urz. 1935r. nr 12, poz. 496).

Od czasu wydania zaskarżonego orzeczenia zmieniła się sytuacja życiowa uczestnika postępowania, który powrócił do Polski, gdzie obecnie mieszka i nie dysponuje prawem do innego mieszkania oraz posiada odpowiednimi środkami finansowe pozwalającymi mu spłacić wnioskodawczynię.

Dlatego biorąc także to pod uwagę, iż wnioskodawczyni mieszka obecnie

w budynku znajdującym na należącej do niej nieruchomości, przez co ma obecnie zaspokojone potrzeby mieszkaniowe, stosując regulację art. 212 § 2 k.c. zmieniono w sposób wskazany w sentencji rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji o sposobie dokonania podziału majątku wspólnego uczestników postępowania

Zmiana tego rozstrzygnięcia prowadziła w konsekwencji do konieczności zmiany rozstrzygnięcia o zasądzonej od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania spłaty oraz eksmisji uczestnika postępowania z przedmiotowego lokalu

i w miejsce tych rozstrzygnięć zasądzone od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni dopłatę w wysokości podanej w sentencji (art. 212 § 3 k.c.) oraz zobowiązano wnioskodawczynię do opuszczenia, opróżnienia i wydania uczestnikowi postępowania przyznanej mu nieruchomości lokalowej (art. 222 § 1 k.c.).

Zgodnie z utrwalonym w judykaturze poglądem prawnym „W sprawach o podział majątku wspólnego nie występuje sprzeczność interesów, o której mowa w art. 520 § 2 i 3 k.p.c., niezależnie od stanowiska stron i zgłaszanych przez nie twierdzeń

i wniosków w przedmiocie składu, wartości i sposobu podziału majątku wspólnego. W postępowaniu tym strony są także w równym stopniu zainteresowane rozstrzygnięciem i ich interesy są wspólne o tyle, że celem postępowania jest wyjście ze wspólności majątkowej i uregulowanie wzajemnych stosunków majątkowych (wyrażono go ostatnio między innymi w postanowieniu SN z dnia .23 10 2013r w sprawie o sygn. akt IV CZ 74/13, LEX nr 1388478).

Dlatego biorąc pod uwagę, iż w toku postępowania zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnik postępowania nie wnosili o zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania skasowani zawarte w punktach 7 i 8 rozstrzygnięcia dotyczące tych kosztów.

Reasumując z podanych powyżej względów orzeczono jak w sentencji zmieniając zaskarżone rozstrzygnięcia w sposób określony w jej pkt I przy zastosowaniu regulacji art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. a w pozostałym zakresie apelację uczestniczka postępowania jako bezzasadną oddalono na mocy art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o regulację art. 520 § 1 k.p.c. (jw.) oddalając wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie na jej rzecz od uczestnika postępowania zwrotu poniesionych przez nią kosztów w tym postępowaniu.

O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono stosując regulację

art. 113 uar. 1 ustawy z dnia 28 07 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. 2014r. poz. 125) i biorąc pod uwagę, że wnioskodawczyni i uczestnik postępowania powinni je ponieść po połowie.

SSO Anna Hajda SSO Leszek Dąbek SSO Aleksandra Janas